

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 120/2017-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. marca 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], zastúpených advokátskou kanceláriou GARANT PARTNER legal s. r. o., Einsteinova 21, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Martin Dočár, ktorou namietali porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 Co 43/2016 z 18. februára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. mája 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] (ďalej len

„sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 43/2016 z 18. februára 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 10 C 135/2003 z 12. októbra 2015 bol zamietnutý návrh sťažovateľov na určenie neplatnosti darovacej zmluvy z 28. júna 2002, ktorej vklad bol povolený 8. júla 2002 (ďalej aj „darovacia zmluva“). Touto darovacou zmluvou sťažovatelia darovali odporkyni [REDAKOVANÉ] polovicu nehnuteľností zapísaných na [REDAKOVANÉ] v katastrálnom území Kysucké Nové Mesto. Okresný súd v rozsudku zároveň zaviazal sťažovateľov nahradiť odporkyni, ako aj vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne trovy konania.

Sťažovatelia podali proti rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu a zároveň uložil navrhovateľom nahradiť odporkyni trovy odvolacieho konania. Podľa sťažovateľov je rozsudok krajského súdu nepreskúmateľný a arbitrárny, súd sa v odôvodnení vyhol zodpovedaniu otázok, ktoré sťažovatelia nastolili v podanom odvolaní. Krajský súd tak preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu z 12. októbra 2015 iba formálne a vecou sa dôsledne nezaoberal.

3. Vychádzajúc z uvedeného sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že napadnutým rozsudkom krajského súdu bolo porušené ich základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v zmysle práva na prístup k súdu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovatelia zároveň navrhli, aby ústavný súd nálezom zrušil rozsudok krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Sťažovatelia tiež požadujú náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

4. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu (vrátane sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv a slobôd) je rozhodnúť o prijatí návrhu na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 426/08).

5. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Pokiaľ ide

o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti (obdobne napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08). Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia zákonov. Podľa konštantnej judikatúry sa úloha ústavného súdu obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo záväznou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa tak môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

6. V prípade sťažovateľov bol návrh na určenie neplatnosti darovacej zmluvy zamietnutý, pretože nepreukázali naliehavý právny záujem na jej určení v zmysle § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016. Ústavný súd v súlade s opakovane zdôrazňovaným princípom sebaobmedzovania vlastnej rozhodovacej činnosti sa zaoberal len dôvodom, pre ktorý sa krajský súd stotožnil s názorom okresného súdu týkajúcim sa otázky naliehavého právneho záujmu. V tejto súvislosti krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že sťažovatelia ako darcovia prejavili svoju vôľu nehnuteľnosti darovať odporkyni ako obdarovanej. Sťažovatelia v priebehu konania ani nikdy nenamietali svoju vôľu skutočne nehnuteľnosti darovať, odporkyňa vyhlásila, že predmet daru riadne prijala. Na základe toho bol povolený vklad do katastra nehnuteľností. Sporným bol len podpis odporkyne ako obdarovanej, pretože na darovacej zmluve bola iba jeho fotokópia.

Ústavný súd v súvislosti s výkladom zmlúv opakovane zdôrazňuje, že v súkromnoprávnej sfére je potrebné interpretovať záväzkoprávne vzťahy s ohľadom na skutočnú vôľu zmluvných strán v súlade so zásadou *pacta sunt servanda*. Z toho vyplýva priorita výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy, pred takým výkladom, ktorý neplatnosť zmluvy zakladá. Neplatnosť zmluvy má byť teda výnimkou, a nie zásadou. Vychádzajúc z tohto princípu potom krajský súd pristúpil k výkladu darovacej zmluvy

smerujúcom k odobreniu jej platnosti. Za takejto situácie krajský súd prisvedčil okresnému súdu, že sťažovatelia nepreukázali naliehavý právny záujem na určení neplatnosti darovacej zmluvy. Darovacia zmluva je tak naďalej platná.

7. Právny názor, ktorý zaujal krajský súd vo vzťahu k darovacej zmluve, preto nie je svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Takéto závažné nedostatky však z rozsudku krajského súdu nevyplývajú. Krajský súd pri vyhodnotení všetkých náležitostí darovacej zmluvy dospel k záveru, že sťažovatelia nepreukázali naliehavý právny záujem na určení jej neplatnosti. Darovacia zmluva si „udržala“ platnosť, čo nepochybne prispieva k posilneniu princípu právnej istoty, a tým aj právneho štátu.

8. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Nezistil totiž možnosť porušenia označených práv sťažovateľov, ktorej reálnosť by mohol bližšie posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Keďže došlo k odmietnutiu sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľov, pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. marca 2017